

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 159. szám
1990. július 2., hétfő

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 101+20 forint
Ára 4,30 forint

Elválik, milyen kemény a németek márkája

Nincs már német-német határ—Az oroszoknak göröngyös hazafelé — Temesváron tüntetnek — Viharos vasárnap

A fél világ az egyesítés első lépcsőjeként felfogható német-német pénzügyi unióról beszél. Kinek mit hoz, milyen folyamatokat indít be, gyengül-e ezáltal a (nyugat)német márka. Nekünk a kedvező keleti kapcsolatok megszűnté nyilván hátrányokkal is jár, de hát azt már megszokhattuk, hogy a világ bármilyen változása számunkra csak kedvezőtlen lehet...

Kritikus helyzetbe került otthon Gorbacsov; a mai nappal kezdődő kongresszus a konzervatív erők előretörését is hozhatja. Mindeközben arról is jönnek a hírek, mily rendkívüli nehézségeket okoz az uniónak a sok hazatérő katona. Érdekes, valahogy idefelé minden olyan egyszerű volt... Mindenesetre megnyugtató lenne már meleg otthonukban tudni őket.

A hazai közéletben viszonylagos csend volt a hétvégén, említést igazából csak az SZDSZ hittanoktatással kapcsolatos állásfoglalása érdemel. Érdekesebbek viszont szomszédaink: Temesváron diákok tüntettek, a bukaresti vérengzés kivizsgálását követelve, a Vajdaságban is pezsdülni látszik az élet, s úgy tűnik, a magyarokat ott sem kényeztetik...

Szegeden a strandok (lásd 10. oldalunkat) s az ipari vásár (1. oldal) vonzotta a legnagyobb tömeget, s a vihar is udvariasan megvárta, míg mindenki hazatér.

Balogh Tamás

A peresztrojka nehéz pillanatai

Hétfőn kezdődik meg a zervatívok diadalát — kü-Szovjetunió Kommunista Pártja XXVIII. kongresszusa. A hét végén tartott köz-

ponti bizottsági ülést izgalmak, taktikázások, spekulációk és nyilatkozatok előzték meg; többen azt jósolták, hogy már a kb-ülésen történiik valami. Nem történt — az SZKP sorsa a kongresszuson dől el; ott viszont már valóban történnie kell „valaminek”, mert a második problémákat egyre nehezebb a szőnyeg alá seprni.

A kongresszus kettős kihívás Gorbacsovnak és a peresztrojka híveinek: egyfelől meg kellene akadályozniuk, hogy a radikális reformerek kivonuljanak a pártból, és előidézzék az eddig csak rémálmokban látott lehetőséget — a pártszakadást. Másfelől a peresztrojka bajnokainak meg kell akadályozniuk a konzervatívok diadalát — különben a peresztrojka sorsa forog kockán.

A szovjet televízióban szombat este megszólaltatott személyiségek leggyakrabban a „pártszakadás” szót emlegették — de ki-k-i-maga módján: egyikük szerint elkerülhetetlen, másikuk sajnálatosnak tartaná, a harmadik tábor pedig mindent el akar követni annak megakadályozására.

A Demokratikus Platform mintegy 20 képviselője enyhén szólva kisebbségben van az összesen 4683 kongresszusos között. A radikálisok egyelőre nem döntöttek a pártból való kilépésről, azt azonban szombaton közölték: ha nem történik áttörés, akkor a kongresszus után mindenféleképpen „szakítanak”. Azt állítják, hogy képtelen helyzet alakult ki az elmúlt évek torzításai miatt. Mi-

közben a kongresszusi küldöttek között számuk elenyésző, véleményük szerint a 19 milliós tagság 40 százaléka őket támogatja. Ennek alátámasztására a tavaszi választások eredményeit idézték.

Borisz Jelcin maga is taktikázik: Az Oroszországi Föderáció elnöke egyelőre „frakciók fölöttinek” állítja be magát — miközben a „párt utolsó esélyéről” beszél, s miközben maga is kilátásba helyezte, hogy a kongresszus kudarc esetén „felfüggeszti a párthoz való tartozását”. (Érdeemes figyelni a szóhasználatra.)

Az oroszországi pártkongresszus konzervatív hulláma gyorsabb cselekvésre ösztönzi azokat is, akik a pártot szociáldemokrata irányba kívánják fejleszteni: ők először belülről akarták ösztönözni ezt, de ma már úgy látják, hogy ez lehetetlen — tehát, ki kell lépniük az SZKP-ból.

A reformerek, a kiválásra törekvők azonban viszonylag csendben vannak — ez derült ki a kb ülésén is. Nagyon is jól tudják: ha kilépnek, nem lesz sajtójuk,

nem lesz székházuk, pénzük — egyszerűen megszűnik kiváltságos helyzetük.

Azt azonban majdnem bizonyosra veszik Moszkvában, hogy a párttagság szétzilálódása miatt ezen a kongresszuson elkerülhetetlenül felgyorsul az SZKP szétzilálódásának folyamata. Ez ugyanis már látványosan megindult: január óta állítólag 130 ezren léptek ki a pártból. Különösen sokan adták vissza a tagkönyvet azután, hogy az orosz pártkongresszuson a konzervatív Ivan Polozkovot választották meg vezetőnek.

Márpedig ez a folyamat éppen Mihail Gorbacsov hatalmi bázisát ássa alá: a szovjet vezető nem általános választások eredményeként került az államfői székbe, ezért legitimitása elsősorban a párton nyugszik — államfőként eddig mindig a pártra hivatkozhatott. Ha ezentúl nem tudhatja maga mögött a pártot, akkor az állami bürokrácia hatalmas, tehetetlen tömege lehetetlenné teheti munkáját.

Haza nehezebb?

Tavaly az NDK és Magyarország területéről 27 ezer embert, 2700 harckocsit, 310 repülőgépet vontak ki. Az idén Csehszlovákiából, Magyarországról és Lengyelországból hazatért 43 ezer katona, 900 harckocsi, 680 tüzérségi rendszer és 52 harci repülő. Mongóliából, ugyancsak az idén, 16 ezer katonát, több mint 470 harckocsit, 360 tüzérségi rendszert és 121 repülőgépet vontak ki — mondta Dmitrij Jazov marsall. A szovjet védelmi miniszterrel vasárnapi számában közölt interjút az Izvesztijja. Az interjúban elsősorban arról esett szó, hogy miképp igyekeznek megoldani a kivonás felgyorsulása okozta szociális nehézségeket.

A Magyarországról kivonuló Déli Hadseregcsoporthoz tartozóak többségét Belorussziába és Ukrajnába vezénylik. A legnagyobb gond a lakások terén mutatkozik — mondta a miniszter.

A hadsereg ömerőből évente 60 000-70 000 lakást épít. A hadsereg és a flotta létszámának csökkentése miatt az elmúlt évben több mint 110 ezren kerültek tartálokos állományba, és 85 százalékuk továbbra is a zárt katonai helyőrségekben marad lakni.

Az új öt éves tervidőszakban 436 ezer lakást terveznek felépíteni, ami a mosta-

ni időszakhoz képest csaknem 25 százalékos növekedés. Ebből, mintegy 25 ezer lakást szánnak a Középső és Déli Hadseregcsoporthoz tartozóak elszállásolására. Ma a hazatérő családok zöme kollégiumokba, szállodákba, az új helyőrségek lakóházaiába kerül.

Meg lehetett volna előzni a nehézségeket, ha kellő időben felkészültek volna a kivonásra, vagy netán arra számítottak, hogy ezek a csapatok az idők végtelenségéig külföldön maradnak? — tette fel a kérdést az Izvesztijja. Dmitrij Jazov marsall elismerte, hogy a kérdésnek sok igazságeleme van. Hozzátette azonban, hogy e csapatok állomásoztatása minden megállapodás szerint „ideiglenes jellegű” volt. — Készültek a kivonásra egyrészt az egyoldalúan bejelentett félmillióes létszámcökkéntés, másfelől a bécsi tárgyalások várt eredménye értelmében, de arra nem számítottak, hogy az események így felgyorsulnak. A forradalmi változások nem voltak előre láthatók és tervezhetők — mondta. Végezetül Dmitrij Jazov közölte: a magyar és a csehszlovák vezetést sikerült meggyőzni arról, hogy fizikailag képtelenség az idén befejezni a csapatok kivonását. A munka nyugodt légkörben a menetrend szerint, nehézségekkel, de pánik nélkül folyik.

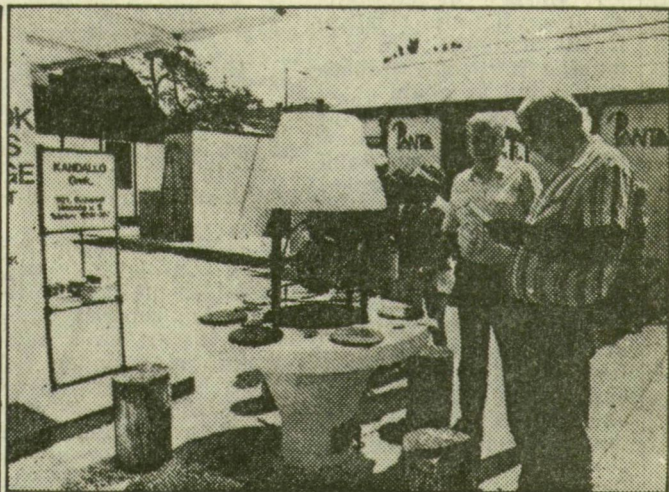
Tiltakozó temesváriak

A temesvári tüntetők hatpontos követelést intéztek a román parlamenthez. A szombaton nyilvánosságra hozott dokumentumban az egyetemi szolidaritási társaság megalakítását kezdeményező csoport tagjai, egyetemi diákligák, különböző diákszervezetek — köztük a temesvári magyar diákszer-

vezet — a június 13-15-ei bukaresti zavargások, véres terror miatt emelték fel tiltakozó szavukat.

A beadványban követelték a letartóztatott diákok, köztük Marian Munteanu diákszervező azonnali szabadon bocsátását. A diákszervezetek a fejleményekért a kormányt

(Folytatás a 2. oldalon.)

A pénz vására is...

„Érdeklődése már kapcsolat”

A 114 éves múltra visszatekintő Szegedi Ipari Vásár már régen nem csak ipari, s ezt többek között az is bizonyítja, egyre több bank, pénzügyintézet érzi szükségét a vásári jelenlétnek. Ilyen közzel, egyszerre ennyi ügyfél — természetesen kihasználják a lehetőséget. Ez a vásár tehát a pénz vására is, lehet adni, lehet venni, s talán válogatni is.

Abban, hogy portékáját az Agrobank kínálja legelegánsabban — itt nemcsak a pénzintézetekről van szó, nem nagyon lehet vita. Tágas, szellős, izléses zöld-felhér pavilonjukban fogadják az ügyfeleket Ibács, Békés és Csongrád megye bankjai. Külön figyelmet fordítanak a kisvállalkozásokra, a világbanki programok finanszírozására. Ez utóbbiakra rá is fér egy kis népszerűsítés, hiszen a kedvező kamatfeltételek ellenére sem találhatunk igazán a vállalatok. Nehéz mostanában napra kész tájékoztatót nyomtatni különböző hitel- és betétkamatokkal, egyre több a „ceruzás” javítás, plusz kettő-négy százalék...

A Budapest Bank társbérlet, a Primex-szel és az Alviusz-szal osztóznak egy nagyobb helyiségen. Üzletpolitikájuk: „bankunk az Ön érdeklődését már üzleti kapcsolatoknak tekinti”. Kínálatuk között első helyen szerepel az értékpapírok tőzsde forgalmazása, amelyet a CA-BB Értékpapír Ügy-nökségén keresztül bonyolítanak. Az IBUSZ-résztvevényekre adott felvilágosításukból kiderült, a 4 ezer 900 forintos kibocsátású részvény szerdán még stabilan 11 ezer forint körül cserélt gazdát, csütörtökre azonban a tőzsde kicsit megbolondult. 11 ezer 400-as induló ár után jelentős visszaesés következett az egész napos átlag 9 ezer forint, a zárás 9 ezer 400 volt. Ebből is látszik, működnek már a brókerek.

Nemcsak a Budapest Bank, az ICP Rt. is — mint egyetlen vidéki bróker cég — forgalmaz értékpapírt. Egy munkatársuk állandóan a tőzsdén „lóg”, s tartja a kapcsolatot a szegedi képviselőkkel. Ők már pénteken megkötötték az első vásári üzletet, a Tisza Volánnal értékpapír-kereskedelemben, szabad pénzeszközök elhelyezésében állapodtak meg.

Hagyományos vásári résztvevőnek számít már az OTP, az idei megnyitóra azonban újdonsággal is kíváncsi. Elkezdődött tehát Szegeden az Austria Lottó, s péntek délután már adatokkal is szolgálhattak az első napi forgalomról. Egyetlen délelőtt 20 ezer 660 schillinget hagytak az Aradi vértanúk téri fiókban a játékos kedvű valutás fogadók.

K. A.

Nagy László felvétele

DIÁKOK
FIGYELEM!

Rikkancsokat
keres
a Délmagyarország
szerkesztősége.

Ma
középiskolás vagy
főiskolás diákokat
várunk 9-15 óra
között a
Sajtóházban
(Tanácsköztársaság
u. 10.)
Jelentkezés a portán

DÉLMAGYARORSZÁG